



GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 61.

Brasiovu, 30. Juliu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Diet'a Transilvaniei.

Despartimentele dietei transilvane in sensulu §. 27 alu regul. dietei sunt asiediate si se compunu din urmatorii membri:

In I. despart.: Joane Fekete (Negrutiu), Leontinu Popp, Ladisl. Vaida, Dem. Moga, Pavelu de Dunca, Mih. Bohetielu, Joane Sipotariu, Ladisl. Buteanu, L. B. Popp, Stefanu Biltiu, Alecs. Bohetielu, Dionisiu Siulutiu, Dr. Joane Ratiu, Elia Vlassa, Joane Florianu, Joachimiu Muresianu.

In II. despart.: Josifu Siulutiu, Dr. Joane Maioru, Nic. Gaietanu, Aug. de Laday, Timot. Cipariu, Joane Russu, (Orosz), Bar. Jos. Bedeus, Joane Ratiu, Mih. Orbonasiu, Nic. Popea, Joane Balás, Petru Papp, Petru Demianu, Joane Aldulianu, Joane Puscariu, Bar. Andr. de Siagun'a, Alecs. Lázár.

In III. despart.: Antonu Szantsali, Joane Codru Dragusianu.*)

In IV. despart.: Josifu Schneider, Bar. Franc. Reichenstein, Joane Schwarz, Friedericu Roth, Franç. O- bert, Josifu Fabini, Ed. Herberth, Simeone Balomiri, Aug. Nagelschmidt, Dr. Eugen v. Trauschenfels, Friedericu Eitel, H. Schmidt, Bar. Eugen Friedenfels, Jacobu Bologna, Elia Macelariu, Joane Hanea, Georgie Angyal, Joane Balomiri, Franç. de Trauschenfels, Franç. de Brennerberg.

In V. despart.: Conrad Schmidt, Jacobu Rannicher, Carolu Schnell, Carolu Maager, Mih. Schuller, Josifu Gull, Joane Brecht, Carolu Brandsch, H. Wittstock, Daniele Lang, Aug. Lassel, Mih. Binder, Fried. Kirchner, Joane Tulbasiu, Fried. Schuler-Libloy, Fried. Birthler, Servianu Popovicu.

In VI. despart.: (Inca nime.)

A VII. si VIII. despart. se intrunira in unulu, si consta din urmatorii regalisti: G. Baritiu, Dr. P. Binder, Bar. Josifu Bruckenthal, Mih. Herberth, Gabrielu Munteanu, Joane Popasu, Esc. S'a Lud. de Rosenfeld, Esc. Alecs. Sterc'a Siulutiu, Dr. G. D. Teutsch, Josifu Trausch, Dr. Pavelu Vasiciu, Esc. S'a Graf G. Béldi, Alecs. Dobra, Constantinu Joanu, Gustav Grois, Petru Manu, Bar. Franç. Salmen, Fried. Schneider, Dr. Josifu Wächter, Georgie de Domzsa, Josifu Filtsch, Antónu Lázloffy, Esc. S'a Gr. Joane de Nemes, Maced. Popp, Josifu Zimmermann.

In caus'a limbei.

Pentrucá se ne improspatamu fatal'a stare a ne- respectarei limbei romane petutindene, cu tóte deman- darile mai inalte emanate, aflamu cu cale a publicá ur- matoriulu documentu próspetu, cá dovada pana in catu mesurile respective indiumatatite si incurcate pretindu dela diet'a presenta o seriósá cumpanire spre a forma o lege cu dreptu perfectu egal, care se nu lase usi pe de laturi la volnicii:

*) Locurile pentru deputatii maghiari si secuii absentii inca nu sunt ocupate.

„Sacratissima c. r. si apostolica Maiestate, alu nostru pré-induratu Domnitoriu!

Dupa ce Mai. Vóstra c. r. si apostolica prein pré- inalta diploma dein 20. Oct. 1860 V'ati induratu pré- gratiosu a repune pre char'a nóstra patria Transilvania in starea s'a constitutionale de mai 'nainte, si dupa ce totu cu acea ocasiune V'ati induratu pré-gratiosu a ordina, cá dein teritoriulu fostului alu II-lea regimentu romanu de frontiera se se constitua unu districtu sub numirea de districtulu Naseudului; asia apoi acestu di- strictu s'a si constituitu in 18. Juniu 1861, cu care o- casione congregatiunea generala a comitetului represen- tativu alu acestui districtu, constatoriu numai d'in ro- mani, a decisu unanimu, cá limb'a oficiósá a toturoru deregatoriiloru districtuale atatu in susu, catu si in diosu se fia eschisivu limb'a romana.

Conclusulu acesta asternenduse escelsului regiu gu- berniu transilvanu spre aprobare, fù atatu prein escelsu- acelasiu cu decretulu din 1. Augustu 1861 Nr. 3479, catu si prein Mai. Vóstra c. r. si apostolica cu pré- inaltulu decretu din 6. Sept. 1861, Nr. aulicu 2600 pré-gratiosu aprobatu, si asia de limba oficiósá a ace- stui districtu indata dela infintiarea s'a, se sanctionà limb'a romana, care si intrà in viétia, respectanduse si cealalalte limbi ale patriei in sensulu manuscrisului Mai. Vóstre d'in 21. Dec. 1860, indreptatu catra Esc. S'a ministrulu contele Rechberg.

Pré-umilitu subscrisulu comitetu reprezentativu de atunci incóce in tóte scrierile sale indreptate atatu ca- tra locurile mai inalte catu si catra cealalalte jurisdic- tiuni ale patriei s'a folositu de limb'a cea oficiósá a districtului, asteptandu tocm'a in sensulu manuscrisului Mai. Vóstre, cá si dela dicasteriile provinciale se i se rescrie in aceeași limba.

Pré-umilitulu comitetu inse in unu restimpu mai de 2 ani facú acea trista esperiintia, ca atatu escelsulu regescu guberniu, catu si inclita tabula regia si ceala- lalte dicasteri provinciale transilvane in tóte ordinatiu- nile indreptate catra universitatea si cealalalte derega- torii ale acestui distristu se folosescu numai de limba maghiara, ba' ce e mai multu, ca inclit'a tabula regia nunumai, ca scrie ordinatiunile sale in acea limba, ci totu una data demanda aspru judecatoriei districtuale, cá si acésta in tóte representatiunile sale se se folosé- sca exclusive de limb'a maghiare, care limba nu nu- mai, ca nu e cea oficiósá a aeestui districtu, ci dupa cumu tocma si escelsulu regiu guberniu a recunoscutu in decretulu din 1. Aug. 1861, Nr. 3479, e cea mai necunoscuta limba in totu districtulu, in care oficialii districtuali neci nu aru fi in stare in unu districtu cu- ratu romanu de asi eserçia oficiale sale, care deman- dare a inclitei tabule regie, umilitu subscrisulu comi- tetu reprezentativu totu deauna a privitu'o si o privesce de cea mai mare asuprire.

Umilitu subscrisulu comitetu reprezentativu in con- gregatiunea s'a din 23. Martie a. c. cu ocasiunea pu- blicarei pré-inaltei si pré-induratei resolutiuni a Mai. Vóstre, prein care V'ati induratu pré-gratiosu a esprima depre inaltulu tronu indestularea parintiésca cu purta- res pré-umilitu subscrisului comitetu, care fù unica im- partasita in limba nóstra oficiósá romana, a cutediatu

a aterne Mai. Vóstre acea pré-umilita rogare, cá se Ve indurati a demanda pré-gratosu atatu escelsului regiu guberniu, catu si prein escelsu-acelasi si celorualte dicasterii provinciale transilvane, cá in tóte ordinatiunile sale indreptate catra deregatoriile acestui districtu se se folosésca de limb'a cea oficiósa romana a districtului.

Acésta pré-umilita cerere inse dupa cumu se vede inca nu a potutu strabate la pré-inaltulu tronu alu Mai. Vóstre, de unde singuru asteptamu scutire si mangaiere; pentruca neindreptatirile si asupririle districtului acestuia dein partea dicasterieloru provinciale in privinti'a limbei nu numai, ca se totu continua, ci inclit'a tabula regia nerespectandu neci macaru in catuva susu-atinsulu pré-inaltu manuscrisu alu Mai. Vóstre c. r. si apostolice dein 21. Dec. 1860, pe lenga aceea, ca ordinatiunile sale indreptate catra judecatori'a districtuala le scrie in limb'a maghiara; inca si tóte resolutiunile indreptate catra partide romane, si la suplice scrise in limba romana, le da esclusive numai in limb'a maghiara, a carei urmari triste sunt, ca partidele umbla díle intregi de a lungu districtului si afara de districtu, pana candu afla pe cineva, care se le esplice de si scalciatu cuprinsulu resolutiunei, cá cumu learu face cu scopu se pagubésca pe partidele litigante de natiunea romana.

Pentru aceea dara pré-umilitu subscribulu comitetu reprezentativu, cadiendu in aintea pré-inaltului tronu si la piciórele Mai. Vóstre c. r. si apostolice, cu cea mai adenca si fiésca supunere se róga in numele locuitorilor acestui districtu, pe cari ei representa, cá Mai. Vóstra, cá celu mai bunu, mai dreptu si pré-induratu parinte se Ve indurati pré-gratosu a demanda escelsului regescu guberniu transilvanu, si celorualte dicasterii provinciale, cá in tóte ordinatiunile si resolutiunile sale indreptate catra universitatea, oficiolatu, judecatori'a si celealalte deregatorii ale acestui districtu, precumu si catra partide romane, la suplici scrise in limba romana, se se folosésca de limb'a cea oficiósa a districtului si a suplicantelui.

Sperandu ca Maiestatea Vóstra c. r. si apostolica, de unde asteptamu totu binele, tragundu in consideratiune asupririle nóstre in privinti'a limbei, Vetí da audiu pré-gratosu acestei pré-umilite cereri, pe lenga cea mai adenca reverintia de supusi credintiosi suntemu

Ai Maiestatei Vóstre c. r. si Apostolice

Naseudu in 3. Juniu 1863.

prè-umiliti

Cómitetulu reprezentativu districtuale."

In toema fù si mai e respectata limb'a romana si in alte locuri fara esceptiune, unde nu se mai afla cate unu oficialu bravu de romanu; ear in sasime neci ca se mai iea privintia la limb'a oficiósa a comuneloru, candu li se impartasiescu decrete si porunci. Ergo videant consules ne quid detrimenti haec causa capiat.

Toema si banulu Croatiei, cá generalu comandantu avisà chiaru si pe deregatoriile militari, ca pe viitoriu au se primésca tóte adresarile in limb'a croata, spre a odihni indreptatirea nationala, scrie „P. L.“

Caus'a limbei dreptu resoluta e simburele increderei; reu resoluta alu neincrederi si discordiei, care va róde, cá verbele la redacin'a fericirei statului.

Alta dela Dieta.

Siedinti'a a IX. din 10. Augustu 1863.

Inceputulu la 10 óre si 10 minute.

Se cetesce protocolulu siedintiei din urma (a VIII.) in tóte 3 limbele tierei, complananduse reflesiunile membriloru C. Schmidt, Puscaiu, Popasu, Fabini, Bologna.

Matheiu Nicola, dep. din comitatulu Turd'a depune aprobatiunea.

Presiedintele Grois: Spre intregire este de lipsa, cá tóte documentele (scrisorile, Urkunden) se se tiparésca. Ve rogu dara, cá cas'a se otarésca despre acésta.

Zimmermann: Este neaparatu, cá si propusetiunile si proieptele se se publice in cartea de documinte (Urkundenbuch). Dela 1834 s'au facutu acést'a inca in diet'a Ardealului, ear' astadi se praptica in marele ducatu Baden si in Prusia. Din publicatiunea ce e indatinata la Reichsrath nu'si póte castigá publiculu evidinti'a necesaria. Stau dara pe lenga parerea Presiedintelui.

Cu totii: Se priimesce.

Presiedintele enuncia in sensulu lui Zimmermann, ca va face a se pregati cartea de documinte, cu acea insemnare, ca

in Protocolulu siedintieloru se se faca totudeauna la loculu seu amintire despre documinte cá acluse.

Pres. Grois: Dupace proieptulu de adresa s'au impartitu intre membrii dietei, ambii referinti sunt provocati a referá inaintea corpului legislativu despre acelu proieptu de adresa. —

Referentulu Rannicher se sue pe tribuna si enara, cum s'a facutu adres'a in proieptulu seu aprobatu de comitetulu de 12. Elu dice cumca punctulu de plecarea 'i a fostu la compunerea adresei „nunciulu imperatescu.“ Cursulu ideiloru din acesta s'a observatu si in adresa asfeliu, inse cá acesta se nu fia numai unu simplu echo, ci se fia o espresiune adeverata a opiniuniloru dietei in privinti'a desvoltarei organice a constitutiunei tierei fara cá se voiésca a cunósce diet'a devis'a „perderei dreptului constitutionale“ (Rechtsverwirkung), ci se verifice din institutiunile tierei intarite prin traptate de statu si prin juraminte de domnitori. Constitutiunea a fostu negata poporului pe mai multu timpu, decatu a fostu de lipsa pre scaparea statului. Din multele necuviintie, ce se intemplara sub absolutismu 'si aru puté lua diet'a motivu de a se plange recitandu si fapte positive. In proieptu inse comisiunea de adresa a voitu numai a atinge despre plansórea in contra impregiariloru celoru apasatórie a le absolutismului. Constitutiunea imperiului o numesce necesitate politica. Prin ea se apera popórele cele mici de apasarea celoru mari. Despre uniune díce, ca comisiunea nu a aflatu cu cale a atinge decatu asia precumu e in rescriptulu imperatescu.

Despre legea cea noua electorala si despre regulamentulu de trebi dice ca guberniulu Mai. S'ale a catatu se afle unu modu care se multimeasca tóte interesele. In fine multimesce coreferintelui Baritiu pentru intielegere ce au avutu laolalta la statorirea principiiloru si 'i lasa lui vorbirea despre incheierea adresei scl. Apoi cetesce adres'a nemtiesce.

Coreferintele Baritiu fiindu in tribuna desvólta motivele care 'lu au facutu chiaru si cá romanu a stá pe lunga tere-nulu istoricu, numitu in limb'a diplomatica si diplom'a leopoldina astufeliu precum s'a modificatu ea de impregiarari si precum cauta se fia, cá se coresponda referintieloru produse de atotapotinti'a spiritului tempului si de vointi'a cea nobila a Domnitoriului scl. In fine cetesce traducerea romana a adresei facuta de insusi coreferintele.

Notariulu Lászlóffy cetesce proieptulu in traducerea magiara, earu dupa aceea fiindu la 12³/₄ presiedintele determina de tempu alu siedintiei urmatórea diu'a de mane la 10 óre a. m. Ordinea dilei va fi desbaterea generale despre adresa.

Publiculu ascultatoriu de ambe sesele a fostu fórté numerosu.

Incheierea siedintiei la 12³/₄ óre.

Lumea tier'a*) 'mi striga hoti, Ca leamu furatu caii toti.

O sama bunisióra din Gazetele straine au adusu sciri si corespondintie si mai bune si mai nebune despre alegerea din Bichisiu, sci asia dupa cum suntu si oamenii.

Eu astadata, nepotendu reproduce tóte acelea sciri si corespondintie me marginescu pre lenga „Korunk“ si „Arad.“

Celu d'antaniu aduse in Nr. seu 83 din 17. Iuliu sub rubric'a „alsofejér magyé“ o corespondintia, cu care me forte indatoreaza silindume se lasu tóte la o parte, cá se'i spunu ca néptómegulu, ce fù adunatu la Bichisiu nu a inceputu a strigá vivat si se traieasca la 8 óre, candu miamu gatatu eu cuventarea ce o amu tienutu, ci cu o oara mai 'nainte, adeca la 7 óre demineati'a, candu amu intratu eu in Bichisiu, prin urmare oratiunea séu cuventaraa ce o amu tienutu eu la acelu vulgu séu vlogu de ómeni, dupa cum ii place corespondintelui lui „Korunk,“ a fostu numai unu respunsu la gratulatiunea lui, unu ce cu totulu potrivit, si constitutionalu.

Erá preste potintia cá o asemenea priimire se o lasu nerepetita nerespúnsa, cum asiu dice, numai miscandu din umeri, si ve asecuru, ca de aru fi avutu baronulu Kemény celu puçinu dela ai sei numai 1/2 asemenea priimire, — totu s'aru fi umilitu a'si luá pelari'a de pre capu si ale aruncá vreo cateva cavinte, póte si mai nepotrivite decum i se parora corespondintelui ale mele „Ha majoritásba leszünk ámbár három esztendőre én fogadok szálást!“ cum a disu in 3 Jun. in adunarea comitetului.

Eu amu promisú in articulu „cum a decursu alegerea la Bichisiu, ca me voiu intórce altadata la acea cuventare in care aretaiu alegatoriloru de acolo ca priimescu cu multumire de a fi alesu, esplicandule pre largu scopulu si afacerile Dietei precum si evedenti'a mea politica — ar' fi acum tempulu si loculu, cá reproducundu acea cuventare se resolvesu

*) Magiara.

parol'a, si totu odata se infrangu si asertiunile corespondintei lui „Korunk“ despre scurtula cuprinsu alu cuventarei mele.

Dupa ce inse colónele acestui diariu astadi au o misiune mai grea decatu a publicá asemenea cuventari me marginescu numai a lamuri unele din cele ce scrie „Korunk“ altele ale negá cu totul.

Asia negu si contradicu, asertiunii Domnului corespondinte: „ötet o kormány küldötte és akarja hogy meg válaszák.“ —

Eu despre guberniu si regimu amu disu numai atata in credinti'a mea politica,

„Unu Ddieu, o credintia si unu Imperatu, unu Ddieu, cá se scimu cui se ne inchinamu, o credintia, cá se scimu care e cea adeverata, si unu Imperatu cá se scimu de cine se ascultamu;“ a nu voi doi Imperati séu dualismu nu insemneadia a fi tramisula regimului, ci numai a nu amestecá si confundá regimulu celu adeveratu cu celu curatu ungu-rescu.

Déca amu disu eu ca sum tramisula regimului, pentru ce nu miati cerutu hartiele séu acreditivele, cá se me dati de minciuna; eara déca nu mi leati cerutu pentruce calumniati?

Ö a magyarakkal tart, de azakkal, kik jobagyok voltak, nem az urakkal, kik nem magyarok, hanem áristokrátok.

La aceast'a vomu reflectá atunci candu va fi locu si tempu, cá se póta acestu diariu priimi in colónele s'ale tóta cuventarea mea, pentruca pana atunci tóte reflexiunile suntu de prisosu si nu potu esplicá destulu „ha ötet valásztják zselereket felszabaditya, regale jogokat etc. etc. kö-zönségnek fogja adni.“

Asia Domnule corespondinte! dar' fara „ha“ neconditionatu, eu nu aveamu lipsa de a conditioná alegerea mea dela eliberarea dieleriloru si a regaliiloru, pentruca nu erá nece unu dieleriu indreptatitu, cá se'mi póta dá votu, afara de aceea alegerea mea s'a fostu pronunciatu inainte de a esi pre tribuna prin vivatele cele sgomotóse — de care teai superatu atatu de reu Dta! care resunasera la intrarea mea in Bichisiu si prevestea reesirea eu maioritate si fara „ha“ alu Dtale. Catu pentru regalii? — Dá acestea le aduseiu inainte, cá se aretu poporului putenti'a de a se miciorá darea si aruncaturile, despre care nu amu vorbitu nemica si az adot le szálitya hogy tóbet fő adott senki se fizesen, e minciuna a O. Dtale! Dar' se stamu pre locu, se lamurimu aici lucrulu mai pre largu.

Tóta cuventarea mea dela Bichisiu a fostu cum amu disu unu respu, o replica la cele ce le audisemu eu, ca se ferbu ai vorbescu in poporu.

O mare parte a locuitoriloru din acela ttenutu astépta se se impartia pamentulu, bunaóra cá odinióra in Franci'a. Eu despre aceast'a nu vorbitu nemica de pre tribuna, pre lenga totu doboluitulu Dtale; amu vrutu inse se aretu credinti'a mea politica de a starui si conlucrá pentru eliberarea dieleriloru cu desdampare, si eliberarea regaliiloru; despre impartirea pamentului nu amu nemica scrisu in simbolulu credintii mele politice.

Toti alegatorii 'mi spusera, si'mi spunea neincetatu; ca ungerii chipu aristocratii pana chiaru si Domnii szolgabirai „se lauda si le spunu, cá se'i aleaga pre ei ca apoi nu voru mai dá atatea catane, si nu voru mai plati dare.

(Va urmá).

Austri'a inf. Vien'a, 6. Augustu. Mai. S'a. c. r. apostolica cu scrisóre prea'nalta din 31. Iuliu a binevoitu a conchiamá pre toti suveranii confederatiunii germane precum si pe senatululu celoru 4 libere cetati la una adunare, in care aliatii germani ai Mai. S'ale se se uneasca in persóna a trage in consideratiune intrebarea ceruta de timpu a reorganizarei federatiunii. Loculu adunarei se propuse se fia Francfurtu, earu tempulu 16. Augustu. Acestea publica diurnalulu oficialu „Wiener Zeitung.“

Alta scire de mare insemnatate este intalnirea Mai. S'ale cu regele Prusiei la baile din Gastein, unde in 2. Augustu intre primiri festive din tóte partile fú primitu chiaru si de regele Prusiei imbracatu in uniforma de colonelu austriacu, earu Mai. S'a esi regelui inainte pana la careta si se imbratiosiaru in conspectulu multimei.

Indata dupa aceast'a facú si Mai. S'a contravisita la regele in uniforma prusieneasca. Diurnalele vieneze numescu acestu evenimentu estraordinariu, fiindca Mai. S'a imperatulu chiamá in persóna pe regele Prusiei la aceasta adunare séu congressu germanu.

Diurnalele Vienei mai ieau la córda si caus'a departarei deputatiloru din diet'a transilvana, si arata intoema, cum simtinu si noi, neconsecventele atatu in memorandulu magiariloru (din care se publicara unele estrase in „Wanderer“ si alu carui cuprinsu nu ne aduce nemica nou, decatu pretensiunile loru constitutionalu dupa dreptulu istoricu) catu si in promisiunile loru, cari nu consuna necidecum cu faptele, neci ca voru consoná vreodata

Deductiunile de dreptu ale magiariloru din memorandu recunoscule legea uniunii din 48, careia se face unu panegiricu intricosiatu; ei o dicu in memorandu respicatu, ca numai

diet'a transilvana magiara in Pest'a e cea legala; apoi cine va crede, ca ei vreau egala indreptare nationala a romaniloru, candu se tieniu si acum de legea uniunii (dupa care romanii nu potu alege alti deputati decatu magiari la diet'a din Pest'a) e orbu. De alta parte candu dicu in memorandu, ca din rescriptulu deschiderei dietei s'au iutaritu in convingerea loru, ca nu potu luá parte, pentruca imperatulu nu vrea intarirea diplomei leopoldine, isi arata aram'a aristocratica de a reveni la diplom'a trium nationum, si 'si contradicu si in tiori'a legalitatii pretinse pentruca legea uniunii eschide ori ce diploma leopoldina, cá si diet'a in Ardealu. Publicanduse cumva totu acestu memorandu ne vomu întórce la elu, cá la unu documentu istoricu. —

Campeni, 25. Iuliu 1863.

(Capetu din Nru trecutu.)

Tienutulu acest'a cu cele mai negre colori s'a desemnatu de catra oficiulu silvanalu de aici totudeauna escelsului r. guberniu, a aretatu, ca nu observa legea, nu cunósce auctoritate suprema, ci comite dupa volia s'a cele mai cutediate abateri in paduri, violandu dreptulu erarialu in unu modu anarchicu si comunisticu. Nu e indoiéla, cumuca nu s'a paratru prevaricatiuni, care dupa legea de paduritu merita a fi pedepsite, inse neci decatu se póte — dupa pareremi inegri totulu pentru o parte.

Pentru cercetarea prevaricatiuniloru escelsulu r. guvernulu a delegatu o comisiune sub presidiulu Dlui Schneider, cunoscutulu sub-comisariu din cerculu Zlatnei. Acest'a, dupace si a finitu lucrarile s'ale in mai multe comune, pre urma si a propusu de asi continua aceast'a activitate si in comun'a Scarisióra, carea din 1858 incóce pentru paduri se afla cu erariulu in celu mai neplacutu procesu. Scarisioreni rogara pre D. Schneider, cá se incetodie de a pertractá daunele escate in paduri de catra Scarisioreni, cari toti sunt vesarii pana se va resolva procesulu loru acumu aflatoriu la tabl'a regésca.

Si ce urmá? Se scrisa la gubernu, ca comun'a Scarisióra s'a opusu lucrariloru lui, ca preotii si judele comunalu a resculatu asuprai satulu intregu, conturbandu liniscea si pacea publica si ca densulu prin fuga de abia a scapatu cu viétia. — Totu minciuni, cari se le prindi cu man'a. — In astmodu se esoperá tramiterea unei companii militare, care din 15. ale curintei pana in minutulu de fačia totu sta in spinarea bietiloru Scarisioreni.

Cumuca s'a facutu aceast'a din ura nationala se vede si din acea impregiurare, dupace in 15. Iuliu a. c. Dlui comandante de militia i s'au datu cele mai sinistre informatiuni, in urm'a caror'a se incuragiá militarii in comun'a Secatur'a — temenduse de ataculu prefictionatu, care in totu tipulu se stariu a se afectá, celu puçinu unu cravalu spre a inegri si mai tare loialulu caracteru romanescu. Pre lenga tóte acestea militi'a pre la amédi ajunse in pace in Scarisióra. Aci primindu-o judele cu juratii comunali se asediá in corturi sub ceriulu liberu.

Multime de poporu erá adunatu, care asteptá in curiositate si temere urmarile. D. jude-cercualu P. Joannette volindu se spuna poporului, cumuca militi'a numai in casu de impotrivire va pasi cá inimica, éra in casulu supunerei va fi cá amica, D. Schneider lu intrerupsa polecridulu in publicu de agitatoru si complice renitentiei, apoi avendu tendintia de a afectá unu cravalu. precumu diseiu mai susu, cá se póta compromite pre romanii de aici in celu mai infioratu modu, apuca pre judele comunalu de peptu, lu imboldesce cu pumni in barba, lu maltratésa in celu mai brutalu modu si pre urma se adresésa catra poporu in urmatoriulu tipu: „Acumu sunt aci catanele, se sciti, ca acestia la totii ve dau glontiu si ve impusca fara crutiare.“ Dupa terminarea acestoru cuvinte ale Dlui Schneider, tabloulu erá inspaimentatoriu, nu audiai alta decatu vaiete si plansori, mamele luandusi copii in braçie fugiá prin paduri, cá selbatice, barbatii incuindu usiele caseloru loru fugiau spre a'si gasi asilu in desierturile muntiloru. Totulu erá tristu, totulu plinu de temere, fiindu amenintiatu cu mórte si glontiu.

Firesece D. Schneider a fostu in aceea precugetare, cumca maltratandu elu judele comunalu inaintea poporului, acesta se va resculá asup'a lui si a militiei si in astufeliu de modu isi va ajunge scopulu tendintieloru sale, inse s'a insielatu, pentruca poporulu dupa inascutai loialitate, de si plinu de temere, vedicudu furiosulu spectaculu, se portá fórté liniscitu si cu sange rece.

Militi'a e totu in Scarisióra, consuma vite si bucate de pre seracii sateni.

Asta purtare a Dlui Schneider s'a aretatu la gubernu — rezultatulu ilu sci Ddieu.

Dela voi depinde dar' parinti ai patriei si deosebu dela reprezententele acestui cercu rezolvarea in dieta a celei mai importante cauze, caus'a padurilor, fiindu ca pentru acestu tinentu padurea e pana cea de tóte dilele. G. J.

Chronica din afara.

Situatiunea in caus'a Poloniei e inca neschimbata. Puterile cele trei inca n'au tramisu nota neciidentica neci neidentica la Petersburg si diurnalele apusene sufla in trimbitea resboiului si dicu ca Franci'a in aliantia cu Spani'a, Itali'a, Turci'a, Denemarc'a si Schwedi'a voru pasi si fara alte aliantie in caus'a Poloniei. Intr'aceea „opiniune nationala“ si „Patria“ scriu, ca nu e indoieala, cumca Napoleonu e fórte iritatu pentru respunsulu din urma alu Rusiei, asupra caruia solulu „Franciei“ in Petersburg duca de Montebello a si dechiaratu, ca aru cuprinde in sine insulte; si Napoleonu a impertasitu indata ministrului Drouin de Lluy basele respunsului: ca parerea Rusiei, cá numai puterile ce au impartitu intre sine Poloni'a se iè parte la conferintia, cata se se respinga, pentruca tractatele se amenintia si aceast'a e intrebare europeana earu nu interna; cele 6 puncte suntu minimulu; armistarea trebue se se dè, ca si insurgentii suntu aplecati la aceast'a; in urma or ce respunsu negativu séu siovaitoriu aru duce numai la o ruptura a negociatiunilor diplomatice.

Polonii totu sangere de furi'a gen. Muravieff, care nu joesce cu dejustitiarile celor prinsi dintre poloni. Czartoriski e in Bucuresci.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Romania din colo de Milcovu, 15. Iuliu 1863. Afacerea militara din Besarabi'a romana cu Polonii e la noi nouitate de mare insemnatate. Lucrulu este intocmai cumu se vede descrisu catu se póte de amaruntu in „Buciumulu“, dar' numai in „Buciumulu“ si fórte cu adeveratu si cu sinceritate; scirile particulare ce avemu dela teatrulu faptelor convinu intocmai cu cele publicate in „Buciumulu.“ Ear' Romanulu se da de golu fórte, si i se pré vedu unghiele din sacu, se incurca reu, si din ce in ce i se da de golu réu'a credintia. Are si elu dreptate pe unele locuri, dar' pré face din tientiariu armasariu. Dar' ca si guvernulu inca nu areta de multe ori sinceritate in lucrarile sale, e adeveratu, ca face multe la intunerecu, si acésta nu e bine. Lumea ar' fi dispusa in cele din urma a primi si dictatura chiar'; dar' candu ar vedé sinceritate si ear' sinceritate; dreptate, egalitate, energia; si mai multu progresu, apoi nu in secretu, ci tóte pe fačia si pe fačia. „Romanulu“ avea dreptate, candu strigá despre inarmarea tiei, ca militi'a e inarmata cu ciomege adica maciuce, acestu adeveru s'a vediutu acumu pe fačia cu afacerea cu Polonii, unde singuru comandantele in reporturile oficiali areta superioritatea armelor Polóne, si inferioritatea armelor nóstre. „Romanulu“ are dreptate, candu spune, ca instructiunea publica e fórte in rea stare, asiá este; are dreptate, candu vorbesce in cestiuni economice, financiãre, chiaru pe cumu spre esemplu in cestiunea drumurilor de feru si a bancei, unde combate concessiunea guvernului cu 8 0/0 garantia din partea tiei, pe candu adunarea facuta in a. tr. cu 6 0/0 si inca si acésta erá camu multu. Faca guvernulu astufeliu de lucrari, catu de mari si fara adunare, dar' documentese prin fapte, ca lucrarile sale sunt mai folositoare tiei decatu ale adunarii, atunci primimu pe catuva timpu si dictatur'a chiaru, numai binele se se faca, si totu prin publicare, totu la lumina, cá se védia lumea intréga; dar', nu ca in cestiunea drumurilor de feru cu 8 0/0, si acésta in secretu, déca inse va fi adeverata. Totu lucru este, cá guvernulu se se arete mai superiu in bine, in faptele sale, decatu camer'a. Puna guvernulu instructiunea publica pe unu picioru de progresu; deei o organizatiune stabile, unde se nu póta fi atinsa de venturile vetamatóre ale politiceii de dî, incredintieze inspectiunea ei in nesce mani abili, intenda infintiarea scóleloru satesci si in partea Moldovei, provéda scólele in genere cu cartile necesarie, cari lipsescu fórte — fórte. Aduca-se arme bune pentru militia; infintiezeze acumu de odata si in partea Moldovei macaru atate regimente de granitari si dorobanti, cá in munteni'a si alte asemine. Dè-se drumurile de feru cu 5 0/0 garantie, lege-se Jasii odata cu siosele de Bucuresci, de Galati, si atunci neci tiér'a nu va díce nemica pentru o dictatura de 3—4 ani, cá astufeliu se se cunósca in realitate ce au facutu guvernulu in 4 ani, si cu camera earasi

in 4 ani ce au facutu. — Mai dílele trecute se vorbiá aici fórte de convocarea unei noue adunari, camu pe basele fostului Divan ad hoc mon. 1857, asemine de decretarea luarii definitive a averiloru din inchinate sub inmediatea administratiune a statului. Pana acumu neci una neci alta; din contra au amortitu de totu orice audire in sensulu acestora. Pentru monastiri neci asteptu eu ceva energicu si definitivu in curéndu. Nu fara cuventu s'au lasatu gen. Tell de ministeriulu cultelor. Si dela unu fiiu de boiaru mare, cá D. Odobescu, ministru ad int. la culte, crescutu in Rusi'a, inca totu asteptamu fapte prestefapte mai mari nationali. Scólele! Scólele poporane! instructiunea latita preste tóta tiér'a in toti ramii de cultura striga D. min. Odobescu: Dovedesce, ca esti mai mare romanu decatu boieru! Instructiunea bine latita e arm'a vietii natiunei, cine o negleze pe acésta, nu vrea consolidarea natiunei, ci numai a castei boieresci. Voi mai scrie despre scóle. Pana atunci alte nouatati vedeti in diurnalele de aici, dar' totu cu reserva, neci ale Romanului tóte rele, neci ale Buciumului tóte bune, mai alesu necumpetarea in privirea profesoriloru in genere, si in spejie asupra Transilvaniloru sunt demne de totu despretiulu. Este reu inse, ca asemine scrieri producu fapte scandalóse intre elevi, discreditandu fórte pe profesori inaintea scolariloru, precumu s'a intemplat si acumu curéndu la Jasi din nou. *)

*) Asteptamu descriere fidela despre starea neglésa a instructiunei publice. Red.

Nro. 3155. 1863 civ.

EDICTU.

Dela magistratulu urbanu si districtualu cá judecatoria pertractátore de ereditate se face cunoscutu; precumca in urm'a cereri i creditoriloru de ereditate dupa reposatulu Ioane Slavnic; fiindca la repetitele licitatiuni ce au avutu locu, nu s'au potutu vinde realitatile diacátore in vali'a Timisiului sub Nrulu protocolului de intabulatiune 131, de care se tiene doue gradini mari, unu ferestrau de scanduri si de lati, una masina de furnire, si alta de taiatu lemnu vanatu, se concede nou'a vindere a realitatiloru antenumite, si spre acestu sfarsitu s'au determinatu diu'a de vindere in alu 7-lea Septembrie a. c. st. n. la 9 óre inainte de prandiu. Aceast'a se aduce cu aceeasi adaogere la cunoscenti'a publica, precumca licitatiunea se va tiené in acestu localu oficiosu judecatorescu, si ca la aceasta licitatiune (ocasiune) realitatile mentionate, se voru vinde acelaia ce va da mai multu, si sub pretiulu de estimatiune.

Brasiovu in 25. Iulie 1863. st. n.

Dela magistratulu urbanu si districtualu cá judecatorie pertractátore de ereditate.

1—3

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esitu o brosiura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusial'a de ani, greutate in gatu, plumon'a balosa, care intr'u casuri fórte numeroase, au liferatu celu mai multumitoriu resultatu.

Acestu Sirupu lucrédia indata dupa intrebuintiarea d'anteiu avantajosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magariésca, ajuta scóterea flegmei cei lipiceinecaciósa, alina iritamintul in gutlegiu si deparpedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea pe optica si scupatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mailatu** uniculu depositoryu.

Pretiulu unei 1/4 butelia 1 fior. in sunatori.

13 " " 1/2 " 2 " " " G. A. W. Mayer in Breslau (Prusi'a.)

Cursurile la bursa in 6. Augustu 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 34 cr. v. a
Augsburg	—	—	111 " — "
London	—	—	112 " 30 "
Imprumutulu nationalu	—	—	82 " 15 "
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	76 " 50 "
Actiile bancului	—	—	797 " — "
" creditului	—	—	191 " 70 "